

Pénzügyi eszközök: az uniós erőforrások intelligensebb felhasználása

Jonathan Dennes, a Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságának Pénzügyi eszközök és kapcsolattartás a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel nevű szolgálatának új vezetője beszél a *Panorama* magazinnak a pénzügyi eszközök jelentőségéről a hagyományos finanszírozási támogatás kiegészítéseként.

Miért pont a pénzügyi eszközök és miért érdemes őket használni a tagállamokban vagy a régiókban?

A tervek szerint a kohéziós politikai források a 2021 és 2027 közötti időszakban szűkösebbek lesznek. Ezzel egyidőben fontos kihívásokkal kell szembenéznünk Európában. Továbbra is elő kell segítenünk a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést. Kevesebbel többet kell elérnünk, és ezt a pénzügyi eszközök segítségével valósíthatjuk meg.

A Bizottság szolgálatai elkötelezettek amellett, hogy az uniós erőforrások intelligensebb felhasználását pénzügyi eszközök révén valósítsák meg, amely hatékonyabb és fenntartható alternatívát kínál a hagyományos támogatásalapú segítség kiegészítéseként. Hangsúlyozni kell, hogy a pénzügyi eszközök nem öncélúak, hanem szakpolitikai megvalósítási mechanizmusok. A pénzügyi eszközök elősegítik a helyi beruházások ösztönzését a bevételt termelő és megtakarításokat eredményező tevékenységek terén, maximalizálva a minimális állami támogatásokkal létrejövő magánberuházásokat a kohéziós politika gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén tett célkitűzéseinek megvalósításában.

A további erőforrások mozgósításának és az alapok hosszú távon történő újrahaznosításának nyilvánvaló előnyeik kívül a pénzügyi eszközök visszatérítendő jellege ösztönzi a jobb teljesítményt, amely nagyobb pénzügyi fegyelmet jelent a támogatott projektek szintjén. És végül, de nem utolsósorban, e beruházásokból érkező visszaáramlások a nemzeti hatóságok rendelkezésére álló erőforrásokká válnak, amelyeket később további projektekbe forgathatnak vissza.

Milyen állapotban van az EREFA és a Kohéziós Alap keretében működő projektek végrehajtása?

A pénzügyi eszközökre elkülönített teljes összeg 25 milliárd EUR (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap és nemzeti társfinanszírozás). Ez a teljes költségvetési juttatás közel 7%-a. Jelentős eltérések vannak azonban a tagállamok között, például Lengyelország, Svédország, Hollandia, Magyarország, Portugália, Spanyolország, Lettország és Litvánia között, amelyek a Kohéziós Alap viszonylag nagy részét pénzügyi eszközökhöz osztják szét; csak három tagállam nem tervezi pénzügyi eszközök használatát.

A pénzügyi eszközök legnagyobb részét már kialakították, és különböző pénzügyi termékeken keresztül – hitelek, garanciák és saját tőke formájában – támogatják az EREFA és a Kohéziós Alap (KA) erőforrásait, hozzájárulva a helyi projektek támogatásához. Az EREFA és a KA forrásaiból közel 18 milliárd EUR-t csatormáztak pénzügyi eszközökbe, amely a végső kedvezményezetteknek az ilyen eszközökön keresztül kifizetett összeget tekintve már meghaladja a 11,3 milliárd EUR-t a 2007–2013-as időszakban.

Hogyan érhetjük el ezt a jobb jövőt? Milyen támogatást nyújt a Bizottság?

Folytatjuk a kohéziós politika által finanszírozott pénzügyi eszközök kidolgozásának és végrehajtásának támogatását minden tagállamban. A tagállamok rendelkezésére állunk, ha kérdéseik vannak, segítünk a végrehajtásban, meglátogatjuk őket, valamint támogatást nyújtunk a *fi-compass* technikai segítségnyújtási platformon keresztül.

Ezenkívül bátorítjuk a tagállamok közötti szakértői cseréket is. A TAIEX REGIO PEER 2 PEER eszközt azért dolgozták ki, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és

a Kohéziós Alapból érkező támogatásokat kezelő szervezetek megosszák egymással szaktudásukat. Segít a támogatásokat kezelő tisztviselőknek abban, hogy tudáscserét folytassanak, megosszák egymással a bevált gyakorlatokat, valamint hogy konkrét problémákra találjanak megoldásokat, ezzel javítva adminisztratív kapacitásukat és jobb eredményeket biztosítva az uniós beruházásoknak. Például a máltai irányító hatósággal együttműködve megszervezték egy több országot felölelő műhelytalálkozót a „kkv-kezdemenyezés” elnevezésű uniós szintű pénzügyi eszköz témájában azzal a céllal, hogy összefogják a hasonló végrehajtási kihívásokkal küzdő tagállamokat.

Ami a jövőt illeti, 2018 májusában a Bizottság elfogadta a 2021 és 2027 közötti programozási időszakra vonatkozó, közös rendelkezésekről szóló rendeletre irányuló javaslatát. Az intézményközi tárgyalások jelenleg folyamatban vannak, és előrehaladás tapasztalható a 2020 utáni előkészületekre vonatkozóan. A javasolt rendelet a rendelkezések áramvonalasításával és frissítésével számos egyszerűsítési intézkedést vezet be a pénzügyi eszközök nagyobb elterjedésének ösztönzése érdekében, hogy így biztosítsa a jobb és egyszerűbb végrehajtást és a gyorsabb felállítást. A fő újdonságok közé tartozik többek között, hogy jobb lehetőségek kínálkoznak a pénzügyi eszközök és támogatásuk kombinációjában, nagyobb rugalmasságot biztosít az előzetes értékelések esetén, valamint egyszerűsített támogatási és jelentéstételi szabályok érvényesek. A tagállamok ezenkívül az InvestEU programhoz is elkülöníthetnek egy hozzájárulást.

Mi a fi-compass célja és hogyan segít?

Az Európai Bizottság az Európai Beruházási Bankkal partnerségben létrehozta a *fi-compass* platformot annak érdekében, hogy tanácsadói szolgáltatásokat nyújtson az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) keretében elérhető pénzügyi eszközök tekintetében. A

fi-compass célja, hogy támogassa az európai strukturális és beruházási alapok irányító hatóságait és egyéb szakembereket gyakorlati know-how és tanulási eszközök nyújtásával, többek között a személyes képzési szemináriumok és egyéb, bőséges hálózatépítési lehetőséget nyújtó események megtartásával.

A 2019-es évet az energiahatékonyságot és a megújuló energiákat támogató pénzügyi eszközökre összpontosító eseménnyel indítottuk, amelyet a FIRECE-projektben részt vevő irányító hatóságok csoportjának tartottunk. A projekt célja az állami szektor és a kapcsolódó entitások kapacitásainak javítása a területalapú, alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák megtervezésében az uniós és nemzeti jogszabályok által meghatározott regionális energiatakarékossági célkitűzések teljesítése érdekében. Az eseményen több mint ötvenen vettek részt az irányító hatóságok, a nemzeti állami bankok és intézmények, valamint más érdekelt felek képviselőitől.

Ezenkívül minden évben megszervezzük az „FI Campus” eseményt is, ahol a résztvevők egyéni tanulási tantervet hozhatnak létre az érdeklődésüknek megfelelően a párhuzamos ülésszakokból, például esettanulmányokból, műhelytalálkozókból, vitafórumokból és alapspecifikus ülésekből. Ez az esemény a résztvevők és a meghívott szakértők számára ráadásul egyedülálló lehetőséget biztosít a hálózatépítésre és tapasztalatcserére. A salátarendelet keretében elérhető pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó lehetőségeket körüljáró FI Campus 2018 eseményt decemberben rendezték meg Brüsszelben. Több mint 360 érdekelt fél vett részt az összes uniós országból.

Bemutatna néhány sikertörténetet? Hogyan támogatja a fi-compass a munkát?

A *fi-compass* technikai segítségnyújtási lehetőségei közül az első a régiókon átívelő segítségnyújtás: ez olyan projekteket

finanszíroz, amelyek a pénzügyi eszközök elsődleges beruházási területeken történő lehetséges felhasználását célozzák meg.

A Megújuló városi beruházások (Revolving Investments in Cities) projekt keretében meghatározták a városok általános finanszírozási szükségleteit, azonosítva azokat az ágazatokat, ahol a pénzügyi eszközök támogatni tudják a város politikai prioritásaival összhangban lévő projekteket.

Az egyik projekt esettanulmánya a 2013-ban, a JESSICA kezdeményezés keretében létrehozott „Energiefonds Den Haag” (Hága energetikai alapja) városi alapra összpontosít, amelynek célja a fenntartható városfejlesztési tervekbe hitelek, garanciák és sajáttőke-finanszírozások révén integrált energetikai projektek társfinanszírozása. A nemzeti és európai finanszírozási forrásokból finanszírozott projekt jelenlegi összege 18,4 millió EUR. A sikerben fontos szerepet játszott az a tényező, hogy az alapot kísérleti projektként, korlátozott méretben indították el. A többi városi alap felhasználhatta e tapasztalat tanulságait, kis léptékben elkezdve egy projektet, és mérsékelt pénzügyi kötelezettségvállalással tesztelve egy adott beruházási stratégiát.

A Megújuló városi beruházások projekt egy tervezetet is létrehozott a városi alapok számára: ez a rugalmas modell az Európai Unió különböző városainak sajátos igényeire igazítható a városfejlesztés támogatása érdekében (erről részletesebben a *Panorama* magazin következő számában olvashatnak). ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<https://europa.eu/!vK73RD>

<https://www.fi-compass.eu/>